

Az erdészeti államvizsgák szabályozásáról.

Közli: *Bedő Albert.*

Miként t. olvasóinknak az „Erdészeti Lapok“ f. évi VI. füzetében már jelentettük, az erdészeti államvizsgák újabb szabályozás alá vétetnek, s akkor egyszersmind kifejezést adtunk volt azon hitünknek is, hogy az újabb szabályrendelet valószínűleg már a VII-ik füzetben fogjuk közölni. Minthogy azonban a várt szabályrendelet mindeddig nem adatott ki és nem lehetlen, hogy az szövegére nézve oly rendelkezéseket tartalmazhat, melyekkel szakunk igényeinek szempontjából esetleg nem érthetnék egyet, az alábbiakban közölni kívánjuk azon általunk készített tervezetet, melynek értelmében czél-szerűnek ismernők a szabályozást, s melyet mint már a VI-ik füzetben kiadott tudósításunkban is megjegyeztük, a fennforgó ügyben kiküldve volt bizottság igen csekély módosításokkal fogadott el.

1. §. Az állami, vagy állami kezelés alatt álló erdőknél, törvényhatóságoknál, közalapítványoknál és törvényhatósági joggal bíró városoknál erdőtiszti állomásokra, valamint bíróságok és hatóságok előtti erdészeti szakértői működésre csak oly egyének alkalmazhatók és jogosultak, kik Magyarországon az alábbi szabályzat szerint megtartandó erdészeti államvizsgát letették.

2. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister által az erdészeti államvizsga letételére engedély adandó annak :

1. ki feddhetlen erkölcsi magaviseletű;
2. ki a főgymnasium, vagy főreáltanoda megfelelő elvégzését érettségi bizonyítvánnyal igazolja;

ezen kellék igazolása alól felmentetnek azok, kik jelen szabályrendelet kihirdetése előtt a selmeczi m. kir. erdő-

akadémiára, vagy valamely ezzel egyenlő rangu külföldi erdészeti tanintézetre mint hallgatók már felvétettek, vagy azt már elvégezték s illetőleg ott vizsgákat tettek, vagy colloquáltak;

3. ki a selmeczi m. k. erdőakadémián a rendes hallgatók számára előirt összes tantárgyakból, akár mint akadémiai hallgató, akár mint magánjelentkező, az ott fennálló szabályszerű vizsgákat letette, vagy valamely külföldi, a selmeczi erdőakadémiával egyenlő rangu erdészeti felsőbb tanintézetben a selmeczi erdőakadémia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakból vizsgát tett; a ki a m. k. tudomány-egyetemen, vagy a m. k. műegyetemen a selmeczi erdőakadémia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakat hallgatta, s azokból kielégítő vizsgálati eredményt mutat fel, ezen tantárgyakból a selmeczi erdőakadémián való vizsgatételtől felmentetik;

4. ki az erdőakadémiai rendes tanfolyam tárgyaiból teljesített akadémiai, vagy felsőbb tanintézeti vizsgák után legalább két évig és megszakítás nélkül, tanulmánytételre alkalmas erdőgazdaságoknál, erdészeti gyakorlati szolgálatban állott, s ezt úgy közigazgatási, mint szakbeli hiteles bizonyítványokkal igazolja;

5. ki mindazon erdészeti szakdolgozokról, melyeket a két évi, vagy esetleg ennél hosszabb időre terjedő gyakorlati szolgálat alatt az erdőgazdaság körében látott és végezett, egy saját nézeteinek nyilvánításával kísért szakbeli leírást ad, s azt, hogy az aként történt és általa iratott, előljáró tisztviselője által magán a leírásán igazoltatja.

3. §. Az erdészeti államvizsgák minden évben Budapesten, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. minister által kitűzött és a vizsga megtartása előtt a „Budapesti Közlöny“ czimű hivatalos lapban, valamint a magyar országos erdészeti egyesület szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban legalább 6 héttel köztudomásra hozott helyen és hátáridőben, szeptember vagy október hónapokban tartatnak meg.

4. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. minister, az Országos Erdészeti-Egyesület meghallgatása után, egyetértőleg a m. k. államerdők kezelését vezető pénzügy-ministerrel, az erdészeti államvizsgák megtartására állandó vizsgáló bizottsági tagokat nevez ki.

A vizsgáló bizottság elnöke az államerdők kezelésénél a központban alkalmazott főbb szaktisztviselő lehet.

5. §. Az erdészeti államvizsga letételének engedélyezéséért a folyamodványok az illetők által minden év július havának végéig az államvizsgáló bizottság elnökéhez, a jelen szabályok értelmében felszerelve, bérmentve beküldendő, ki ezeket a kért engedély megadását vagy megtagadását tárgyazó javaslatával az engedély feletti határozathozatal végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti fel.

6. §. Az államvizsgáló bizottság áll az elnökből, vagy ennek helyetteséből és 3 vizsgálóbizottsági tagból, kiknek egyike a vizsgálati jegyzőkönyvet vezeti s a vizsgáló biztosok valamelyikének akadályoztatása esetében azt azonnal helyettesíti.

A vizsgáló biztosokat a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által kinevezett állandó bizottsági tagok közül az elnök szabadon választja.

7. §. Az államvizsgára bocsátott jelöltek a vizsgálat megkezdése előtt a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minister által e czélból kiküldött hivatalos közeg kezéhez vizsgálati díj fejében, 25 forintot tartoznak lefizetni. Azon jelölt, ki a vizsgát nem állja ki, ezen összeg visszaszolgáltatására igényt nem tarthat.

8. §. Az erdészeti államvizsga írásban és szóval teendő, s célja az, hogy alapos meggyőződés szereztessék arról és illetőleg, hogy a jelölt bebizonyítsa, miszerint az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képzettséggel bír.

Vizsgálati tárgyat képeznek tehát az erdőgazdaság összes ágazatainak tudományai elméleti és gyakorlati szempontból véve, névszerint pedig — úgy a természetrajzi mint a matematikai alaptudományokat is beleértve — a következők:

a) Erdőmivelés, *b)* erdőhasználat, *c)* erdőértékszámítás, *d)* erdőrendezés, *e)* erdészeti építkezés, *f)* erdészeti felmérés, *g)* erdészeti építkezések és erdészeti gépészet, *h)* erdővédelem és vadászati kezelés, *i)* az államerdészeti szolgálat szervezete, hivatali hatáskörök és szolgálati szervezés, *k)* erdészeti és vadászati törvények, az erdőgazdaságot illető birtokrendezési, szolgalmmegváltási és adótörvények.

9. §. Az írásbeli vizsgálat két, egymás után következő, napon át tart, a vizsgajelöltek pedig mindennap reggeli 9 órától kezdve legkésőbb esti 9 óráig ugyanazon három szakkérdésre tartoznak írásban megfelelni.

Az írásbeli vizsgálatnál felteendő kérdéseket, a m. kir. erdőakadémiától és az Országos Erdészeti-Egyesülettől ez iránt bekért javaslatok meghallgatása után, a vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló bizottság tagjai az írásbeli vizsgálat megkezdése előtti napon együttesen és egyetértően, vagy szótöbbséggel állapítják meg.

Az írásbeli vizsgálat folyama alatt a vizsgáló helyiségben a vizsgáló bizottság legalább két tagjának mindig jelen kell lenni.

A vizsgálati helyiségben, az írásbeli vizsga folyama alatt a vizsgáló bizottság tagjain, a vizsgajelölteken és az ott szolgálatot teljesítő egyéneken kívül senki sem jelenhet meg. A vizsgajelölteknek pedig a kérdések megválaszolásánál semmi más könyvet vagy irományt nem szabad használni mint a m. kir. államerdészethöz hivatalos használatban álló „Erdészeti segéd-táblák“-at, vagy más matematikai táblákat.

Az írásbeli kérdések egyenként külön íven felelendők meg, s a vizsgajelölt, mihelyt valamely kérdést a maga részéről

megfejtett, azt akár eredeti fogalmazványában, akár tisztázatban a vizsgáló bizottság elnökének, vagy a jelenlévő biztosok valamelyikének kézbesíti.

10. §. Az írásbeli vizsgálat befejezése után a szóbeli vizsgálat tartatik, mely nyilvános jellegű lévén, arra az eziránt érdeklődők az elnöktől bebocsátást nyernek, a vizsgajelöltek közül azonban csak annak van jogában megjelenni, kivel a szóbeli vizsgálat már megtartatott.

A vizsgajelöltek a szóbeli vizsgálatra azon sorrendben jelentkeznek, a mint ez a szóbeli vizsgálat kezdetén sorshuzás útján megállapittatik; az illető sorszám kihuzását a jelöltek betű szerinti sorrendben teljesítik. A szóbeli vizsgálat tartama egy jelöltnél $1\frac{1}{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet.

11. §. A szóbeli összes vizsgálatok befejezése után a vizsgáló bizottság tagjai: az elnök és a biztosok, ideértve a jegyzőt is, akár intézett tetteleg kérdéseket a jelöltekhez, akár nem, a vizsgajelölteknek adandó képességi osztályzatot együttesen és a vélemények eltérése esetén szótöbbséggel hozott határozat szerint állapítják meg, melynél az elnök szavazata kettőt számít.

A képességi osztályzat megállapításánál, a szóbeli vizsgálaton tapasztaltak mellett, az írásbeli vizsgálat eredménye, valamint az erdőakadémiai tantárgyakból tett vizsgálatok osztályzatai s a jelölt által teljesített gyakorlati szolgálat minősége is irányadók.

A bizonyítványokban kiteendő képességi fokozatok a következők:

jeljesen képesített, jól képesített és kielégítően képesített.

12. §. Az államvizsgálat letételéről a jelöltnak a földmívelési-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium hivatalos pecsétje alatt következő bizonyítvány adatik ki.

Államvizsgálati bizonyítvány.

A vizsgáló bizottmány által adható
képeségi osztályzatok :

jelesen képesített,
jól képesített,
kielégítően képesített.

A nagyméltóságu földmivelési-, ipar- és kereskedelemügyi
m. kir. ministerium 187..... évi hó
napján szám alatt kelt rendelete alapján Budapesten
18..... évi hó napján megtartott
államvizsgálat alkalmával, az alulírt vizsgáló bizottmány által
..... N. N. ur,
ki Magyarország vármegyéjének
községében született, az erdészeti tudományokból megvizsgáltatván, az erdőgazdaság önálló kezelésére és vezetésére
..... képesítettnek találtatott, s erről szakbeli tudományosságának kellő igazolása végett a nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministerium pecsétje alatt részére ezen oklevél kiadatott.

Kelt Budapesten, 18..... hó-án.

Az erdészeti államvizsgáló bizottmány :

N.	N.	N.	N.
vizsgáló biztos (és állása).		(P. H.) a bizottmány elnöke (és állása).	
N.	N.	N.	N.
vizsgáló biztos (és állása).		a bizottmány jegyzője (és állása).	

A bizonyítványok az összes vizsgálatok befejezésére következő napon az államvizsgát letett egyéneknek, a vizsgáló bizottság jelenlétében, az elnök által személyesen szolgáltatnak ki, ha pedig ez nem történhetnék, akkor a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által hivatali uton fognak kiszolgáltatni.

13. §. A vizsgálat folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, mely-

nek a megtörténtek felvétele mellett külön rovatok szerint tartalmazni kell az elnök és az egyes vizsgáló biztosok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, mely az illető bizonyítványban kiadatott. Ha valamely vizsgázottnak a bizonyítványban kiadott képességi osztály nem egyhangulag, de szótöbbséggel ítéltetett oda, ez a jegyzőkönyvbe, a szavazók és a szavazatok megjelölésével, szintén felveendő.

14. §. A vizgálatról felvett jegyzőkönyvet, valamint az írásbeli dolgozatokat, tudomás és további megőrzés végett a vizsgáló bizottság elnöke a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz terjeszti fel, honnan a vizgálati jegyzőkönyv egy hiteles másolata a selmeczi m. k. erdőakadémia igazgatóságának küldetik meg.

15. §. A vizsgáló bizottság tagjai ezen működésükért napidij- és utiköltség megtérítésében részesülnek; a napidijak, tekintet nélkül arra, hogy az illető bizottsági tagok állami szolgálatban állanak-e vagy sem, következők:

a bizottsági elnök részére 10 frt,

a bizottság tagjai részére 8 „

utiköltség fejében államhivatalnokoknak a tiszti állomásnak megfelelő szabályszerű költségek, míg magán szolgálatban állók-nál a tényleges kiadások térítettnek meg.

16. §. Oly jelölteknek, kik a vizsgára jelentkeztek, de a vizsgát nem állották meg, még egy másodszori megjelenésre a vizsgadíj újabb lefizetésének kötelezettsége mellett engedély adatik. Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében nyerendő ki.

Azon jelölt, ki másodszor sem állotta ki a vizsgát, harmadszor vizsgára nem bocsátható, kivévn, ha a vizsgáló bizottság a második vizsgálat alkalmával egyhangulag oda nyilatkozott volna, hogy az illetőnél tapasztalt képesség mellett alapos remény lehet arra, miszerint a vizsgát harmadikszor leteendi.

17. §. Az eddig kiadott államvizsgálati bizonyítványok az ezen szabályzat alapján kiadandókkal hasonló érvénnyel bírnak: és pedig az eddigi bizonyítványokban foglalt „igen alkalmas“ osztályzat a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium 1868. évi számú rendelete értelmében egyenlő a jelesen képesített osztályzattal, míg az „alkalmas“ és képesített osztályzatok a „kielégítően képesített“ osztályzattal.

18. §. A selmeczi akadémia azon hallgatói, kik az erdészeti tanfolyamot aként végezték, hogy a rendes hallgatók számára előirt tárgyakból vizsgát vagy colloquiumot nem tettek, mielőtt államvizsgára bocsáttatnának, kötelesek ezen vizsgákat vagy colloquiumokat letenni s ennek megtörténtét az akadémia bizonyítványával igazolni.

19. §. Azok, kik a jelen szabályrendelet kiadása előtt az erdészeti felsőbb államvizsgát a lajtántuli tartományok valamelyikében letették, s tetteleg már 3 év óta szakadatlan erdészeti alkalmazásban állanak, akár magyar honpolgárok, akár a lajtántuli tartományok valamelyikének polgárai, a jelen szabályzat szerinti államvizsgálat letételére nem kötelesek, mindazonáltal bizonyítványaikat annak rájegyzése végett, hogy az a bíróságok és hatóságok előtti szakértői képviseletre jogosítja, illető megyei hatóságuk útján a földmivelési ministeriumhoz eredetiben bemutatni tartoznak.

Azok, kik a selmeczi erdőakadémiát, vagy a Mária-Brunnban fennállott erdészeti tanintézetet 1849. előtt végezték s erről a rendes végzési és a tanulmányi előmenetelt igazoló bizonyítvánnyal bírnak, az államvizsga letételétől fel vannak mentve.

Erdőőrök szakvizsgálója.

1. §. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeletéből, az ország különböző vidékein évenként september vagy október hónapban, hivatalos erdőőri szakvizsgák tartatnak.

2. §. Ezen erdőőri vizsga letételére bocsáttatnak mindazok, kik az alsóbb népiskolai tanfolyamot elvégezték, illetőleg olvasni, írni és a négy közönséges számművelet szerint számolni tudnak, s ezt, valamint azt, hogy legalább 3 évig szakadatlanul erdészeti gyakorlati szolgálatban állottak, hitelesen igazolni tudják, feddhetlen magaviseletűek és 18-ik életévüket betöltötték. A vizsgára engedélyt ad azon törvényhatóság főispánja, melynek székhelyén a vizsga megtartatik.

3. §. A vizsgáló bizottság áll az elnökből és két bizottsági tagból, kiket az Orsz. Erdészeti-Egyesület javaslata alapján, az államvizsgáló bizottság elnökének meghallgatása mellett, évenként a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister nevez ki.

4. §. A vizsgálat tárgyát képezi mindaz, mit az erdészeti műszaki segédszolgálat sikeres teljesíthetésére tudni kell.

5. §. A vizsgára jelentkezők a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által kijelölt hivatalos közeg kezéhez vizsgálatdíj fejében 10 forintot kötelesek lefizetni.

6. §. A vizsgálat szóval és írásban tartandó. Az írásbeli vizsga megelőzi a szóbelit, melynél az összes jelentkezők a vizsgáló bizottság elnöke által feltett ugyanazon három kérdést felelik meg. Az írásbeli vizsgálat legfeljebb 3 óráig tarthat.

7. §. A földmivelés-, ipar-, és kereskedelemügyi ministerium nevében és azon vármegye pecsétje alatt, melynek székhelyén a vizsgálat tartatott, a vizsgálatot kiállott egyéneknek bizonyítvány adatik, melyet a vizsgáló bizottság elnöke és annak két tagja ír alá.

8. §. A bizonyítványban kiteendő képességi osztályzatok következők :

kitűnően alkalmas, jól alkalmas és kielégítően alkalmas.

9. §. A bizonyítványban kiadandó képességi osztályzatot a bizottság egyetértésben vagy szótöbbséggel állapítja meg. Ha egyfelől az elnök, másfelől a két bizottsági tag együtt-

véve külön véleményben volnának, ez esetben a bizonyítványba az elnök által adandó osztályzat veendő fel.

10. §. A vizsgálatról a következő tartalmu bizonyítvány adandó ki :

Erdőőri szakvizsgálat bizonyítványa.

A vizsgáló bizottmány által adható
alkalmassági osztályzatok :
kitűnően alkalmas,
jól alkalmas,
kielégítően alkalmas.

A nagyméltóságu földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi
m. kir. ministerium 18..... évi hó
napján sz. alatt kelt rendelete alapján
18..... évi hó napján megtartott
szakvizsgálat alkalmával az alulirt vizsgáló bizottmány által
..... N. N.,
ki Magyarország vármegyéjének
községében született, az erdészeti műszaki segédszolgálat tel-
jesítéséhez szükséges ismeretekből megvizsgáltatván, az erdő-
őri szakszolgálatra alkalmasnak találtatott,
s erről részére ezen bizonyítvány vármegye
pecsétje alatt kiadatott.

Kelt 18..... hó-én.

A vizsgáló bizottmány :

N.	N.		N.	N.
vizsgáló biztos (és állása).		(P. H.)	a vizsgáló bizottmány elnöke	
N.	N.		(és állása).	
vizsgáló biztos (és állása).				

11. §. Azok, kik az erdőőri szakvizsga letételéről bizo-
nyítvánnyal birnak, az állami kezelés alatt álló erdőknél, tör-

vényhatóságok vagy szabad k. városok és közalapítványok erdőségeinél az erdőőri szolgálatra való alkalmazásra egyenlően jogos igények mellett elsőséggel bírnak.

12. §. A vizsgáló bizottság tagjai ezen működésükért külön díjazásban részesülnek, még pedig az elnök 8 frt, a vizsgáló biztosok 5 frt napidíjban, melyen kívül utiköltségeik is megtérítettnek és pedig azoknak, kik állami hivatalban vannak, a szabályszerűen megillető utiköltségek, míg azoknak, kik nem állanak állami szolgálatban, a tetteleges kiadások térítettnek meg.

13. §. A vizsgálat egész folyamáról jegyzőkönyv vétetik fel, melynek tartalmaznia kell a vizsgálat leírását, a vizsgált egyének neveit, s az ezek részére a vizsgáló biztosok által adott képességi osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, mely a bizonyítványba kiadatott. Ezen a bizottság összes tagjai által aláírt jegyzőkönyv a vizsgáló bizottság elnöke által közvetlenül a földmivelési-, ipar- és kereskedelmi minis-
teriumhoz terjesztendő fel.

14. §. Oly jelölt, ki a vizsgát nem állotta ki, a következő évben vagy később is, a vizsga letételére egyszer még jelentkezhetik, de ha ez alkalommal sem találtatnék kielégítően alkalmasnak, többé vizsgára nem bocsátható.

15. §. A vizsgálat megtartásának helye és ideje a „Budapesti Közlöny“ című hivatalos lapban és az Országos Erdészeti-Egyesület szakközlönyében, az „Erdészeti Lapok“-ban, a vizsgálat megtartásának napja előtt legalább 6 héttel köz tudomásra hozatik, s azt az illető megyei hatóságok köröztetés útján a községekben is kihirdettetik.